

Xosé Manuel Beiras

Carta a Pere Esteve

El 10 de juny, un càncer de pulmó posava fi a la vida de Pere Esteve, primer conseller de Comerç, Consum i Turisme del nou Govern de Pasqual Maragall.

Un polític d'una llarga trajectòria que, primer des de CiU i després des d'ERC –a través de la plataforma que creà, Catalunya 2003– intentà internacionalitzar el nacionalisme català. Fruit d'aquest objectiu, Esteve impulsà la Declaració de Barcelona, signada entre CiU, PNB i BNG, per articular un pol entre les nacions no reconegudes dins l'estat espanyol. Arran d'això, Esteve féu amistat amb els principals dirigents nacionalistes del PNB i el BNG, més partidaris d'aquella estratègia conjunta que no pas la direcció del seu mateix partit, CDC. Poc abans que Esteve fóra rellevat de la secretaria general de CDC, el llavors líder del BNG, Xosé Manuel Beiras, li enviava una carta de reflexió sobre la política catalana. Reproduïm aquesta missiva, amb el vistiplau del seu remitent, que ens permet conèixer una part més de la imatge d'aquest polític català fora del nostre país.

Aguair, 12 novembre del 2000.

Benvolgut Pere,

T'escric a mà, en esperanto peninsular, [...]. Ho faig, a més, sabent que quan rebràs aquestes ratlles ja no seràs secretari general de CDC, per a descans teu i desventura de Convergència. Mentre tenies aquest càrrec i aquesta responsabilitat, no em vaig creure moralment amb dret a expressar-te algunes coses que ara em considere en llibertat per a dir-te. Res, d'altra banda, secret o reservat, ni tampoc transcendent, sinó molt senzill, però que, per simple pudor, considerava inoportú abans d'ara. I consisteix, principalment, que sentí el valor com una pèrdua molt considerable que la direcció política de CDC deixés d'estar en les teues mans o, per dir-ho amb major rigor semàntic, en el teu cap. M'explicaré.

Xosé Manuel Beiras i Pere Esteve, en una de les trobades dels socs de la Declaració de Barcelona.

Veuràs: no sóc un expert en política catalana i no tinc determinades claus que només es posseeixen si s'hi està immers. Però sóc un observador atent i, d'altra banda, la distància, quan no és massa gran, ofereix una perspectiva que permet apreciar els perfils, dimensions i escala dels elements del paisatge, com quan contemple des de dalt del meu Aguiar la vall d'A Mahfa després d'haver plogut, quan s'ha tornat diàfan l'aire habitualment entelat com una veladura en un oli de Rembrandt.

El paisatge mediterrani de la política catalana té massa llum, i en ell, vist des d'aquí, fa la impressió que els personatges i actors, individuals o col·lectius, quan miren a l'exterior, tenen dificultats per albirar i apreciar els contorns i la configuració interna de països atlàntics del nord, com el nostre i el basc, d'atmosfera més opaca i humida, sovint coberts de núvols o boires. Per això la vista els deté a mitjan camí, al peu de la serralada central, sempre interposada, on a més la llum és més dura i engegadora que a la vora del *mare nostrum*. Nosaltres suscitarem curiositat i atracció, a la llunyania, als personatges mediterranis que ens albiren a distància, embolicats en les nostres boires: la curiositat atraient, i a vegades fins i tot l'empatia fascinant, que susciten les realitats ombrívols i enigmàtiques. Però el nos-

tre clima –també polític– no facilita el coneixement, o la forma de coneixement, de la directa percepció clara que només la lluminositat transparent permet, que la cultura mental mediterrània està habituada a practicar. D'aquesta manera, resultem distants i nebulosos, mentre que, en la perspectiva inversa, vosaltres no resulteu així.

Tu ets, en aquest sentit, un català atípic. Tal vegada per això mateix has fet una política atípica dins del nacionalisme català –una política que el mateix Pujol, amb tot el seu talent, no ha estat capaç de fer, ni tal vegada d'entendre amb deteniment, en la seua fecunditat més cabdal, en el seua projecció fèrtil, perquè no ho és per a Catalunya o els catalans sinó per a tots nosaltres conjuntament, nacions i nacionalistes gal·lecs, bascos i catalans.

Tu has propulsat un ascens en vertical de la política nacionalista catalana que l'ha elevada bruscament, de la dimensió domèstica arran de terra, al nivell d'una política literalment i genuïnament internacional. Perquè –i perdona la meua agosarada heretgia– la política de relacions del nacionalisme català amb l'aparell d'estat espanyol no és ni internacional ni exterior, sinó tan domèstica en essència com la política intracatalana. Una altra cosa és que el nacionalisme català no haja estat –almenys l'estrictament contemporani– conscient del miratge que li ha fet veure aquella política de relacions “amb Madrid” com no domèstica.

Però la veritat, en termes objectius i no de vivències, és que una nació sense estat immersa en un estat plurinacional que es nega a reconèixer aquesta realitat només pot practicar una política internacional precisament amb les altres nacions sense estat existents en el seu entorn, que són, per tant, de la seua mateixa condició –per a començar, amb les subjugades pel mateix estat que l'oprimeix a si mateixa, i per a continuar, amb les immerses en el monstre UE, en aquest “cercle de guix” brechtinià, les que estem en el grup AU del Parlament europeu, en què, significativament per cert, ni CDC ni UDC esteu.

Tinc, per simple raó d'edat i de biografia, o de perípècia vital, una llarga experiència en

relacions polítiques exteriors del nacionalisme gallec, tant en els escenaris de les formacions d'esquerra com en el dels moviments nacionalistes. No tinc memòria d'un sol dirigent nacionalista català que haja estat capaç de fer el que has fet tu –tal vegada amb l'única excepció de Josep Pallach, brutalment malmesa per una mort prematura–. Perquè els que semblaven fer-ho, al final va resultar que només contribuïen –o hi participaven– a la confecció d'una política internacional sense estat com un circumloqui o un expedient, com a màxim un mètode, per resoldre l'ingredient "estat espanyol" de la problemàtica política catalana en termes i horitzó de política domèstica catalana, i no en termes d'estratègia política internacional de les nostres respectives nacions sense estat. I un exemple revelador va ser el comportament de Reventós i el PSC –encara llavors MSC– en la peripècia de la FPS.

Per això no em sorprèn que la majoria, o bona part, de la cúpula de CDC no haja assumit i valorat intel·ligentment la teua estratègia i el teu *démarche* –perquè ni tan sols podien entendre-la–. I tampoc no em pot sorprendre –encara que em dolga– que el president haja optat per resoldre en clau domèstica convencional el problema de l'equació entre secretaria general i candidatura (successòria) a la (presidència de la) Generalitat, en compte d'apostar per la nova dimensió del projecte polític nacionalista (i internacional) de CDC que tu havies creat i posat en òrbita, i que –en la meua arxihumil opinió– només tu podies resultar garant que continuara la seua trajectòria ascendent –perquè, per començar, i entre nosaltres, només tu ho tens clar en la teua ment i en la teua pràctica.

No sé què passarà d'ara endavant, encara que em sembla difícil que m'equivoque quan pense que res serà igual. Saps una cosa?: un enginyer –si és culte– sol ser molt millor dirigent polític que un economista –si és neoclàssic, és a dir, no marxista–. En tot cas, no et podran pagar adequadament el que has aportat en un curt grapat d'anys a la direcció i al curs del nacionalisme català i de l'internacionalisme nacionalista –valga la "càbala"–. Però jo vull agrair-t'ho de tot cor –jo, que no sóc català–. I, de totes maneres, tenim molt de treball per fer junts en la nova situació.

*Bicos pra Montse. Agarimos de Aurichu.
Unha aperta ben forte.*

Xosé Manuel Beiras

BASES XXXIV PREMIS OCTUBRE 2005

PREMI D'ASSAIG JOAN FUSTER

Jurats: Xavier Antich, Xavier Bru de Sala, Montserrat Casals, Daniel Giralt-Miracle i Vicent Sanchis.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 6.000 euros.

PREMI DE NARRATIVA ANDRÒMINA

Jurats: Anton M. Espadaler, Joan Garí Montserrat Palau, Ramon Pla i Francesc Sellés.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 12.000 euros.

PREMI DE POESIA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Jurats: David Castillo, Laia Climent, Carles Duarte, Susanna Rafart i Isona Passola.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

PREMI DE TEATRE

Jurats: Carles Alfaro, Manuel Molins i Rodolf Sirera.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

MÉS INFORMACIÓ

edicions **3i4** València

Pérez Bayer, 11 · 46002 València
tel. 963 516 492 · Fax 963 529 872
e-mail: tresiquatre@tresiquatre.com
www.tresiquatre.com